

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési pénzek és reklamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

negyedik év folyamán

utolsó évnegyedére.

A közelgő új évnegyed küszöbén fölkérjük lapunk azon tisztelt előfizetőit, a kiknek előfizetése e hó végével lejár, hogy azt mielőbb megújítsák s becses körükben terjeszteni sziveskedjenek.

Nem tartjuk szükségesnek lapunk ezutáni működéséről új programmot kiadni, mivel az a régi marad. Küzdeni fogunk ezután is a Deák-párt zászlója alatt, küzdeni fogunk Erdély, különösen a székelyföld specialis érdekei mellett; küzdeni fogunk ildomos fegyverrel az unionnak mielőbbi megtestesítése mellett.

Lapunknak élénkké és változatossá tételét ezután is legelső kötelességünknek fogjuk tartani; s hogy ezt annál sikeresebben megoldhassuk, felkérjük bármely kis hazánk lelkes fiait, hogy becses közreműködésükkel jövőre is támogatni sziveskedjenek.

Előfizetés ár: évnegyedre 1 frt 50 kr, a „Jogász-Egylet“ tisztelt tagjainak 1 frt. Az előfizetési pénz a kiadó hivatalhoz: Wittich József könyvkereskedésébe küldendő.

A szerkesztőség.

Az országgyűlés mindkét házának ünnepélyes bemutatása Király ő Felségénél.

Mind a képviselők, mind a főrendek teljes számmal s diszruhában jelentek meg szeptember 22-én az ünnepélyre. Legelőbb a képviselők bemutatása ment véghez a trónteremben, hova ő Felsége pontban 1 órakor lépett be kíséretével, elől gróf Almásy György és gróf Haller, gárdakapitány menván. — A ministerek a trón előtt állottak, mely előtt ő Felsége helyet foglalt s a képviselők által háromszoros éljennel üdvözlötetett.

Erre Bittó István elnök következő beszéddel üdvözlé ő Felségét:

„Felséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb urunk!

Az alkotmányos jogainak gyakorlatára egybegyűlt magyar országgyűlés képviselőháza örömmel ragadja meg az alkalmat, hazafiui kegyelete és hódoló tisztelete adóját tehetni le Felséged királyi székének zsámolyánál.

Mélyen át lévén hatva feladatunk fontosságától, és a nemzet bizalma folytán reánk hárult erkölcsi felelősség érzetétől, de teljes mértékben felfogva egyszersmind a sikeres munkálkodásra oly kedvező idő nagy becsét is, — azon hazafias készséggel és ernyedetlen buzgósággal fogunk mi az élénk tűzött törvényhozási feladatok megoldásához járulni, melyet a Felséged trónja s a közhaza iránti hűségünk érzete, és a kettőnek egymástól elválaszthatlan érdeke mindnyájunk elé szab.

És ha már is nagyok az eredmények, melyek a király és nemzet őszinte szövetségére áll-

tal eddig kivivattak, nincs kétségünk benne, hogy felséged atyai gondoskodásával párosult erélyes törekvéseinknek sikerülni fog szerencsés befejezésre juttatni hazánk alkotmányos alapokon rendezésének, szellemi és anyagi felvirágoztatásának megkezdett nagy művét.

Fogadja felséged legbensőbb ragaszkodásunk és tántorithalan hűségünk kifejezését, fogadja szívünk mélyéből fakadt azon óhajvásunkat, hogy az ég ura felségedet és felséges családját népei boldogítására sokáig éltesse!

Király ő Felsége e beszédet kegyelmesen meghallgatván, arra kegyteljesen méltóztatott válaszolni:

„Utamból szerencsésen visszatérve, örömmel jöttem őszintén kedvelt Magyarországom fővárosába, figyelemmel óhajtván kísérni alkotmányos munkásságukat, melynek eredményeihez a legszebb reményeket köti e haza és kötöm én is.

Szivesen viszonzom önök üdvözlését.“

Ezután következett az alsóház tagjainak egyenkinti bemutatása melynek folyama alatt a bemutatottak egy mellékterembe vonulván, a főrendház tagjai léptek be a trónterembe Majláth György elnök vezérlete alatt.

A főrendek szószólója a herceg-primás volt, ki üdvözlő beszédében meleg szavakkal ajánlá a főrendeket ő Felségének, mire ő Felsége következőleg válaszolt:

„Örömmel vettem és szivesen viszonzom üdvözlőket.

Meg vagyok győződve, hogy azon nagy feladat megoldásában, mely a törvényhozás előtt áll, a felsőház is hazafias buzgalommal fog közreműködni.“

Ezután a főrendek s képviselők ismét a trónterembe gyűltek össze, melynek ajtai megnyilván: gróf Almásy György, utána a koronaőrök: b. Vay Miklós és gr. Festetics György, továbbá a herceg-primás, Lipovniczky püspök a kereszttel, gr. Károlyi György a kivont karddal és a ministerek a terembe léptek. Utánok ő Felsége jött, s a trónon helyet foglalván, kalpagját feltevé. Erre a miniszerelnök jelenté ő Felségének, hogy a két ház tagjai azért gyűltek ő Felsége elé, hogy az új koronaőr a régi szokás értelmében letegye esküjét. Erre az ő Felsége személye körüli miniszer felolvasta az eskümintát, melyet az új koronaőr utánmondott. Ezután ő Felsége a két ház éljenei közt távozott, s a ház tagjai is elhagyták az ünnepély színhelyét.

JOGI ROVAT.

Az eskü-bizonyíték.

Dr. Soos Kálmántól.

IV.

(Folyt. és vége.)

Értekezésünk eddigi részeiben az eskü fogalmát, célját, alapját, tartalmát, lényegét és erejét, nemkülönben az eskübizonyíték kelleit a tudomány jelen álláspontjához mérve, s a napjainkban mindinkább elterjedő és érvényesülő nézetek világánál fejtegettük, — állítá-

saink legtöbbnyire önálló, saját szerű egyéni felfogásunk részletesebb indoklását, valamint azon kérdést: vajon az eskübizonyíték egyes nemei, a tételes tövényhozásoknak azok iránti intézkedései, az általános jogi elvek, az eszélytan szabályai s a tapasztalat követelményeinek megfelelőnek és helyesek-e s mennyiben? vajon alkalmazásuk ész- és észszerűen történik-e? e kérdéseket talán lesz még alkalmunk egy külön cikksoroztatban tárgyalni; — tanulmányozásunk e pár fejezetkájében az esküről és eskübizonyítékról nézeteinket csak általában, a gyakorlati alkalmazás szövényes tévetegjeitől elvontan kívántuk kifejteni, hogy azok megbírálásánál irányadó kalauzul szolgáljanak. Elméleti fejtegetéseinkhez ezuttal még csak egy pár észrevételt csatolunk az eskü alkalmazhatóságáról.

Láttuk az eskünek kettős természetét, kényes voltát tudjuk, hogy annak hihetőségi alapja, megbízhatósági ereje a közvetlen érzéki észlelésen, az ellenőrző tapasztalás hatáskörén kívül eső, csak vélelmezett és feltételezett való-lási és morális tényezőktől függ, — pedig ki ne ősmern a látszat csalékonyosságát? Láttuk az eskünek könnyen tévedésbe vezethető miségét, annak kiszámíthatlan veszélyességét, mely egyaránt fenyegetheti úgy az államot mint a társadalom egybefűző kötelékeit, s az egyes polgárokat.

Az eskü az igazságnak legszentebb, de egyuttal végső társadalmi és vallási biztosítéka s próbája. Méltán mondhatjuk „kétélű fegyvernek“ azt, mely hasznos ugyan de soha sem tudhatjuk, ha nem fog-e és mikor egyuttai ártani is; nem mérlegelhetjük meg, ha az ártalom nem fog-e nagyobb lenni, mint a belőle remélhető haszon?

A eskü tehát saját lényeges természeténél fogva csak kisegítő, csak szükségből pótló bizonyíték lehet, melynek csupán akkor engedhetni helyet, ha az igazságnak más bizonyítékai, elégséges próbái hiányzanak.

Egyik szélső álláspontját foglalja el az a bizonyítás eszközknek, ellenlábasa a hajdon gyakori alkalmazásban volt törvénytörési bajjivásnak, mint istenítéletnek. Emen-nél az eredmény, a jog kiküzdése, az igazsággal semmi arányban nem levő testierőtől és ügyességtől függött; de az eskünél is a látszattól vélelmezett vallásos érzület és erkölcsi tökélynek eshetőleges létezésétől van feltételezve. A kockázat mindkettőnél egyaránt uralg, sőt talán az utóbbinál még nagyobb az, mert amannak döntő tényezője (a testierő) némi valószínűséggel még előbb felismerhető, mint az emezé t. i. a lelki erő.

Társadalmi helyzetünknek, a földi viszonyoknak leginkább megfelelnek a két szélső pont között találtató bizonyítékok, az érzéki észlelés szabályaira alapított, s emberi bizonyosságot szülő próba-eszközök. Ez indokokból mondottuk az eskübizonyítékot csak szükségbeli kisegítő eszköznek.

Elégge kitűnt jelen fejtegetésünkben is az eskünek sajátos, de véstetjes misége, erélyes természete, melynek szabályozása s főleg alkalmazási eseteinek meghatározása igen nagy óvatosságot és megfontolást méltán igényel.

Ez okból van az eskü a törvények különös oltalma alá helyeztetve, ezért szabályozták s szabályozzák azt s a vele való elbánást a különböző törvényhozások és a szokás oly részletesen, oly kimélyes, kegyeletos módon és súlyos, sokszor borzasztó biztosítékkal szentesítve.

Pedig mennyi különös, többé kevésbbé téves és veszélyes nézettel bírtak az emberek az eskü lényo, természete, alakszerűsége és alkalmazhatása iránt. S mindennek vajon mi volt az oka?... Az eskü fontosságának és kettős természetének föl nem ismerése vagy kellőleg nem méltánylása. S jelenleg is habár sokban tisztultak a nézetek, az eskü természetének megfelelőleg szabályoztatott több törvényhozás által annak alakja és kivétele; s habár a legtöbb kultur államban a kánonjog egykori felszeg felfogását odahagyó polgári törvényhozás nem is kívánja többé a protestansokat is a boldogságos szüzre s a minden szentekre esketni, s a britt tisztséget igénylő nem is

köteles a pápa és a transsubstantio megtagadására hitet tenni le, s az unitáriusok és a zsidók a Jézus istenségére, vagy az izlam követői és a pogányok a szentháromságra nem is eskettetnek; végül a mennoniták, quakkerek s azon vallásbelieknek, kiknek eskü mondani tilos, ünnepléses, kiválólag törvényszéki bizonylásait több legújabb törvényhozás az esküvel egyenértékűnek tekinti is: mindazáltal az esküvel elbánsát még legkevésbé mondhatjuk kielégítőnek, még több civilizált nevet követelő ország és nemzet visszael annak szentségével, több modern államban nem hódította meg ezen egyaránt jogi és erkölcs-vallásos tényező, ezen nemesebb, de kényes természetű bizonyítási közeg azon terrenumot, melyre joggal igényt tarthat, s melyre az ész- és czélszerűség követelményeinél fogva előbb-utóbb jutnia kell. Minket közelebről a nálunk érvény volt illetőleg levő osztrák és magyar törvénykezési rendtartások érdekelnek, melyeknek rendelkezéseit sem mondhatjuk minden tekintetben kifogásolhatlanoknak, azokban is fordulnak elő igen feltűnő hiányok, czélszerűtlen és veszélyes intézkedések, melyeknek kimutatását azonban más alkalomra hagyjuk fen.

Országgyűlés.

Szept. 13.

Elnök: Bittó István.

A kormány részéről jelen vannak Tóth, Pauler, Trefort.

Elnök jelenti, hogy Kerkápoly Károly letette temesvári mandatumát és megtartotta a keszthelyit; Szende Béla letette az orviciat és megtartotta a lugosit, ugy-szintén lemondott Kossuth Lajos holdmezővásárlási képviselőségéről, e három helyen tehát új választás lesz.

Bemutatja azonkívül Horváth Gyula Küküllő megye felső kerület képviselőinek megbízó levelét, Kérvényeket adtak be Krasznamégye közönsége Küküllőmegyének a képviselőházhoz intézett kérvényét Dicső-sz.-Mártonban föllálandó kir. törvényszék iránt magáévá teszi. Nyitra-megye közönsége kéri az észak nyugati vasutvonal kiépítését tárgyzó 1871. 41. t.c. végrehajtását. Marmaros-megye közönsége a Kolozsvárt föllálandó egyetemre vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását kéri.

Boér Antal is nyújt be egy kérvényt, melyben Kiss János volt honvédszázas özvegye segélyt kér.

Császár Bálint következő interpellációt intézett a belügyminiszterhez: „Fogaras vidék alsó és felső választó kerülete, noha a vidék képviselője föl lett szállítva, hogy az országgyűlésre képviselőket választáson: az országgyűlésen képviselve nincs daczára annak, hogy mind a kormány, mind Fogaras szab. kir. város mély a vidék egyik választókerületébe van kebelezve, eleget süggették,

hogy a képviselők megválasztása végett központi választmány szerveztessék, Fogarasvidék képviselője a kormány, ugy Fogaras város minden intézkedését figyelmén kívül hagyta, rendeleteit nem teljesítette, s amint értesülve vagyok, a kormány rendeleteivel szemben botrányt botrányra halmoz. Meg vagyok győződve, hogy ha a kormány más nemű intézkedéseket nem tesz az eddiegiknél, Fogaras vidék ez országgyűlésen képviselve nem lesz. Hogy itt a kormánynak semmi tekintete, és a törvény lábbal tapodtatik, minden kételyen felül áll.

Azért bátor vagyok a belügyminiszter urhoz a következő kérdéseket tenni: 1-ször: Van-e tudomása a mondotokról? és 2-ször: Ha van, minő intézkedéseket tett a törvény tiszteletbentartása végett; ugyszintén arra, hogy Fogaras vidék két választókerülete ez országgyűlésben haladéktalanul képviselve lehessen; és végre 3-ször: Ha még nem intézkedett volna, hajlandó-e intézkedni, és miképen?

Ezen interpelláció kiadott a belügyminiszernek.

Kihirdettetett ezután az állandó és a 9 bíráló bizottság alakulásának eredménye igazoló eszerint az állandó igazoló bizottság elnöke Szyrmay Ödön, jegyzője Szőgyényi László.

Ezután esküsznek a bíráló bizottság tagjai, és választanak a delegációra a függő államadósság ellenőrzésére kiküldendő bizottságra, mely szavazás eredménye holnap fog kihirdettetni.

September 14.

Elnök: Bittó István.

A kormány részéről jelen vannak: Lónyay, Trefort, Pauler, Tóth, Szilágyi, Weinckheim.

Szeniceai Ödön olvassa a tegnap választás eredményét, melyszerint:

A delegációra beadott összesen 216 szavazat; ebből teljesen üres volt 3, egy darabra kizárólag Deák Ferencz volt följegyezve, néhány képviselő kijelentette, hogy nem szavaz.

Legtöbb szavazatot nyertek: Rendes tagok: Karácsonyi Guido gr. Beöthy Ákos, Bittó Kálmán, Bujanovics Sándor, Ciotta János, Éber Nándor, Falk Miksa, Házmán Ferencz, Horváth Boldizsár, Halassy Gyula, Horváth Lajos, Hodossy Imre. Kálnoky Pál gr., Kemény Gábor b. Kiss Miklós zolyomi, Lónyay János, Lészay Lajos, Mihályi Péter, Pacolay János, Percel Béla, Patrónai Ákos-Prileszki Tádé, Péchy Manó gr., Podmanický Frigyes b. Pulszky Agost, Rudics József b. Sennyey Pál b. Szapári Gyula gr. Széll Kálmán, Szenicei Ödön, Szőgyényi László, Úrményi Miksa, Wahrmann Mór, Wass Samu gr. Wodiáner Albert báró, Zsedényi Ede. Erdődy István gr. Jakies Antal, Miskátovics József. Krsnyavi Mirkó — Póttagok: Barcsai Ákos, Benedikty Albert, Brogyáni Vince, Földváry János, Hunyadi László gr. Lukács Béla, Szyrmai Ödön, Stoll Károly, Trauschenfels Emil, Horváth Mirkó.

A függő adósságok ellenőrzésére kiküldött bizottság tagjainak választáskor Kyassy László, Kálnoki Pál, Farkas Gyula, Bohus Zsigmond. Mint póttagok: Erdődy Rudolf gr., és Földváry János.

között megtaláltatván, vizsgálat alá fogja. Nagyon szíven feküdt megtudni a régi növények jelentését, ezért nagy fáradsággal nyomozta azokat sépen itt követte el a legtöbb hibát. Szerencsére a leirt növény mindenikénél kiteszi a használatosabb német nevet s képeivel oly jól illusztrál, hogy a leirt egyénre azonnal ráismerhetni.

A némethoni növényismeret tulajdonképi alapítói közt a harmadik helyet Fuchs Lénárt foglalja el. — A sváb földön Wemdingenben 1501-ben született. — Előbb születés helyén iskolatanító volt, honnan az ingolstadt-i egyetem választá el tanárának (1521—1526) időközben Ainspachban, utoljára a tübingai egyetemen volt tanár, hol ezen minőségben halt el 1565-ben. Min jeles kritikus és Némethon florájának alapos ismerője és buvárlója, széles ismerete és tapasztalatai által, előbb említett versenytársait és kora jeleseit sokszorosan felülmulta. Őt illeti az első érdem, hogy szakítva kora előítéleteivel, az arab és középkori botanicus írók hitelét és tekintélyét megingatta, s a füvészet kedvelőket egyenesen a természet tanulmányozására utasítá. A híres fametsző, Rod Späcklin készíté Strassburgban a képeket kiadott művéhez, melyek hitebbek és pontosabbak, mint minden eddigiek. E képek életnagyságuk és minden részeikben mint mondám, oly hiven ábrázolják az illető növényt, hogy bátran, minden gondolkodás nélkül betehetni ma is, bármely füvészeti képeskönyv lapjára mindeniket. Művéből (Leonhartii Fuchsi, De stripium historia comentari insigne. Basiliae 1542) csak az első részt adhatta ki. E műben azon idők szokása szerint az illető növények gyógyereje és hatásának bírása ismét jelentékeny tért foglalt el. Gyakran megtörténik hogy a mit másokban rosszulunk és hibáztatunk, magunk is elkövetjük azt, bármint őrizkedjünk. Ez történt Fuchssal is. Ő korán átlátta a hibát, mely a megrögzött előítéletekből a növénytan mezején elkövetetik s erre figyelmeztette is kora botánikusait, és ő mégis belésett azon hálába, melyből maga menekülni s másokat kirántani akart. Mert hol Dioskoridest ismerteti, mindenben egy uton jár azokkal, kiket tőle elvonni akarván a természet tanulmányozására utasított. E kis tévedést számba nem véve, műve elismerést és dicseretet érdemel, Fuchs volt az első, ki a műszá-

A könyvtári bizottságba választattak. Horváth Mihály Hoffmau Pál, Kautz Gyula, Vécsey Tamás és Pulszky Agost.

Palavicsini Ede örgróf, a főrendiház jegyzője átadja a főrendiházban a függő államadósság ellenőrzésére és a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságra történt választás eredményét előtűntető jegyzőkönyvet.

A trónbeszéd újra fölolvastatván, fölszólal

Zsedényi Ede s indítványozza, hogy válasszon a ház jövő hétfőn egy 12 tagu választófőirat bizottságot, ez készítse el minél gyorsabban a választófőiratot és kik nincsenek avval megelégedve, készítsenek egy másik t. melyek azután tárgyalandók lesznek.

Elfogadtatik.

Lónyay Menyhért gr. Vannak nagyfontosságú tárgyak, melyekre nézve, ha interpellatio intéztetik a miniszeriumhoz, részint némelyik megnyugtatósára, részint bizonyos tényeknek földerítésére szükséges, hogy mentül előbb adassák meg a válasz. A tegnapi napon Nikolits Sándor képviselő ur a szerb patriarcha a választás ügyében interpellatiót intézett hozzám. En óhajtottam volna ma e tárgyan válaszolni: de ugy látom, hogy a t. képviselő ur nincs jelen. A t. ház engedelmével tehát a legközelebbi ülésen fogom azt megtenni. Ezt csak azért jelentem, nehogy a t. képviselő ur akkor szüntén meg nem jelenvén, a választ ismét elhalasztani kényteleníttessem. (Helylés).

Következik erre Györffy Gyula indítványának föl-olvasása, mely után fölszólal

Györffy Gyula kérvén, hogy tűzessék ez ki minél gyorsabban tárgyalásra.

A ház a szerdai napirendre tűzte ki ennek tárgyalását,

A hitellekkönyvnek szerkesztése vállalkozók által.

IV.

Hallottunk nyilvánítani oly véleményt, hogy: „a vállalkozók által szerkesztett hitelek könyvi munkálatok nem lehetnek oly jók, mint a telekkönyvi hivatalnokok által szerkesztettek.“ Ez állításnak ha van is alapja, egészen azonban mág sem áll.

Mert habár tagadhatlan az, hogy a hitellekkönyv szerkesztése (mint az, az itt előadattakból is már némileg következtethető) több ügyességet igényel, mint például a földkönyvek szerkesztéséhez annak idejében megkívántott: nem boszorkányság ez sem, és egy oly vállalkozó, kinek józan felfogása, és ítélőhelysége helyen van; ki nem csupán az anyagi nyeresémi gépe: hanem elfoglaltatásának szellemi részét is tanulmányozza; mondhatni elég gyorsan fogja a szükséges ismereteket elsajátítani arra nézve, hogy jó munkát létre hozzon: annál is inkább, mert felügyelőjétől kellő oktatást nyer, s külön-

vannak lajstromot készített, mely műve első részének legelején látható is. A második és harmadik részhez már készen voltak a rajzok, de ezeknek kiadásában halála őt megakadályozta.

Az említett három férfian kívül még voltak többen is Németsországban, kik a növénytanul foglalkoztak ez idő szerént. Ezek is, mint az előbbieket ismeretők gazdagítására a leghelyesebb utat a természet tanulmányozását választották. Némelyek, mint a természet hű és szorgalmas tanulmányozói tüntették ki magukat, mások, mint ítések és összeg gyűjtői számos régi és ezen korbeli kiadatlan műveknek, míg mások a megleyő legjobb anyagokból dolgoztak ki műveket, de mindanyiszor ssját tapasztalataik után, s így a növénytudomány gyarapítására és terjesztésére befolyással voltak.

Ilyenek voltak Cordus Eutich egy hassiai, ki előbb skolatanító és tanár Erfurtban, azután Marburgban és ivégre gyakorló orvos volt Brémában, hol 1535-ben halt el, és ennek fia Codus Valerius, ki 1515-ben Erfurtban született. Ez végezvén iskoláit, azonnal botanikai utjára indult előbb Szászországot a Harezot és Csehországot utazta be, azután Ausztriánát Oloszországba vonult, hol egy évi tartzkodása után 1544-ben Rómában 29 éves korában halt el. Cordus az atya első felléptével Brunfelist támadta meg. Dioskorides magyarázatjéért, elkövetvén egyuttal mindent az ő és középkori botanikusok tekintélyének tönkre tételére. Szorgalommal gyűjtött össze minden növényt, de legfőbb törekvését oda irányozá, hogy Olosz- és Görögthon növényeit hazájában megtalálhassa, és ezeket keresni kortársainak és utódainak melegen ajánlá. (Műve: Euricii Cordi, Botanologicon sive Colloquium de herbis. Coloniae 1534.) Korán elhunyt nagyreményű fia, Dioskorides munkájához irt némi észrevételeket és jegyzeteket, mely műve nem sok értékkel bír. Nem ismervén az eredeti görög szöveget és nem hallgatván atyja tanácsára nagyon sok tévedésbe esett. Ezen jegyzeteken kívül még más műve is maradt fenn, melyet ezekkel együtt Geszner Konrád gyűjtött egybe és adott ki.

(Folyt. köv.)

TÁRCZA.

A növénytan története Linné koráig.

Ö. Szász Istvántól.

(Folytatás.)

Brunfelsnél eredetibb, helyesebb megfigyelő és szorgalmasabb buvárló volt a vadon tenyésző és cultivált növények körül Bock Hieronym, ki magát azon kor szokása szerint t. i. hogy a tudások közül sokan vezetékne-nyeket görögre fordították, még Tragosnak is nevezi Zweibrückenben 1498-ban született, hol előbb iskolatanító és a hercegi udvarnál kertfelügyelő, később pap és orvos Hornbachban, utoljára Saarbrückenben a nassau grófnak házi orvosa volt, és meghalt az 1554-ik évben szélhűdés következtében Hornbachban.

A növények iránti nagy előszeretete készítetét őt arra, hogy szabad idejében nyugoti Németsországba az Ardennekbe a Jura bérceire és a sweiczi alpokra kirándulást tegyen és azoknak florájával megismerkedjék. Műve Hieronymus Bock, New Kreuterbuch vom Unterscheidt, Wirkung und Namen der Kreuter so in teutschen Landen wachsen Strassburg 1539) teljesebb, leírásai hübbek és innen élvezhetőbb, mint az eddigi íróké, kiváltkép gyógyerejét és hasznát irta le nagyon részletesen a növényeknek. Legfőbb célja volt honfiai megismertetni hazája florájával, ezért annak elérésére semmi időt és fáradságot nem kímélt. Nagy szorgalommal gyűjtött és vizsgált mindent s észleletei eredménye által a növények ismeretét jelentékeny fokra emelte hazájában. Hogy célja még inkább elérhető legyen, műve második kiadását a leirt növények képeivel illusztrálta. A fametszetű rajzok nagy részint jók és bennök az ábrázolt növényt könnyen felismerhetni.

És a természetnek ezen hű és szorgalmas buvára sem volt ment kora bűneitől. Azon előítélet jármából, mely évszázadokon keresztül befogva tarta minden phytographot, ő sem tudta egészen menekülni. A „csalhatlan“ Theopharast és Dioskorides hatása leginkább érzik műve azon helyein, hol az általuk leirt növényeket, vándorlái

sen: mert a munka nehezebb részét, u. m. a jogcímek kitárgyalását, a felügyelő többnyire maga eszközli a vállalkozó segítségével.

Nem állhat továbbá a fentebbi vélemény azért sem; mert tény az, hogy a rendes telekkönyvi helyszínelők között is vannak olyanok, kik nem készítenek jobb munkát, mint egy ügyes vállalkozó, legfeljebb tán rövidebb idő alatt.

A vállalkozó által szerkesztett munkát is tehát lehet jó, csak meg kell a vállalkozót választani.

Az e szakmában felmerült esetek után, következőkre kellene ügyelni:

a) Vállalkozónak oly egyén lenne keresendő, ki a catasternél, más földmérés, vagy egyéb hivatalnál szolgált; mert az megszokta, s tagadhatlanul könnyebben végzi a hivatali elfoglaltságokkal járó író-munkát, mint az olyan ember, — ki ma ir, holnap meg az eke szarvát fogja.

b) Legyen folyékony, jól olvasható írása és fogalma a rajzoláshoz. Vagy legalább kitűnő írása: mert a szépirók könnyebben sajátítják el a rajzolást.

c) Ha községbeli, legyen lelkiismeretes egyén, ne-hogy saját vagy jó emberei érdekében zavarokat, s ezek által a birtokosoknak kárt okozzon.

d.) Két jelentkező közül olyannak adandó előny, ki a fentebbi tulajdonokkal felruházva van; a felett, ki tán egy-két krajczárral olcsóbban készíti el a munkát, de a megkivántató képességgel nem igen rendelkezik, ha csak a község anyagi állása engedi.

A jó munka létrehozásához szükséges még:

e) hogy a helyszínelő mellé naponta adandó két választmányi tag olyan legyen, ki a birtoklasi, ugyszintén a községbeli családi viszonyokkal leginkább ösmertes s a kibén megbizni lehet arra nézve, — hogy ott hol a birtokos maga nem jelenhet meg: érdekében a bevalást tisztá öntudata s lelkiismerete szerint megtenni fogja.

f) Végre legfontosabb, hogy a birtokos, ha csak rendkívüli oly dolga nincs, melynek elhalasztása reá nézve nagy kárral járna, — a helyszínelésnél mindenütt, személyesen jelen legyen, jogi címét felvállja s annak felvételét, s földje telekkönyvezését ellenőrizze.

Sok birtokos abban balhiedelemben, él hogy azért fizeti a választmányi tagot, hogy az ő dolgát a helyszínelésnél igazítsa. — Ez nem áll. Mert a választmányi tag egyszer: igazolja a birtokos által tett bevallásnak másodszor pedig a tutori gyám nélküli árva jogainak hivatalos védője, — de hogy ő minden birtokos földjeit és birtok viszonyait ösmertse, azt egy embertől, kivált nagyobb határoknál kívánni nem lehet; de nem is köteles vele.

Egy jó telekkönyvi munka készítéséhez tehát jó vállalkozó mellett, a birtokosok tömeges részvétele is szükséges és pedig annál inkább, mert a hiányos munkát majd a telekkönyvi hatóságnál ismét csak a birtokos kárára és költségére lehet kijavítani.

Marosszéknak vállalkozók általi helyszínelése el lévén rendelve, azt hisszük, hogy ez ösmertetésben rejlik annyi irányadás, — mennyi szükséges, hogy egy vállalkozó teendői és kötelessége; □ községek ellenben a vállalkozó szerződtesére nézve magukat tájékozhassák.

Közleményeink befejezéseül csupán azt akarjuk még felhozni, hogy a némi részben nyilvánít abbéli kívánság, hogy t. i. „az egész széki hivatalnokgk által helyszíneléssé” — a helyszínelési munkálkodásnak rendkívüli elterjedése meletti aránylag csekély helyszínelői kar mellett egy-két év előtt alig lenne elérhető. Mi mindamellett, hogy alig beszámítható kevesebb költségbe kerülne magának a községnek: az egyes birtokosokra nézve nagy hátrányt vonna maga után; mert részint a hitelteltelekkönyv céljának elméleti gyakori ösmertetéséből, részint pedig a mindennapi gyakorlatból és tények állásából be van bizonyítva az, hogy „a hitelteltelekkönyv a tulajdonjogot védi és bizonyítja, s ez által a közhitelt és ingatlan birtok értékét emeli. A mely országnak hitelteltelekkönyve nincs elegendő hitele sem — következőleg szervezetében hiányzik az a hatalmas rugó, a mely öleső kölcsön által a közjólétet előmozdítani képes volna.

P. R.

Felhívás a hazai közönséghez.

A bécsi világiállítási magy. kir. biztosság tagjainak a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter által történt kineveztetésével végleg megalakult és testületi működését tényleg megkezdte a kiállítás főigazgatójával és a kiállítókkal eddigelő a végrehajtó biztosság által folytatott közvetlen érintkezés átvételével.

A hazai közönségnek ezt azon hozzáadással hozzuk tudomására, hogy a biztosság kedves kötelességének ismerend mindazon kérdések tekintetében, melyek a magyar korona országainak a bécsi világtárlatban való felléptére vonatkoznak, készségesen megadni a szükséges felvilágosításokat és az egyes érdekelteket telhetőleg támogatni.

Feladatát véli teljesíteni a biztosság, midőn a hazai közönség figyelmét mindenekelőtt arra hívja fel, hogy dacára a már is beérkezett bejelentések jelentékeny számának, mely hazánk anyagi és szellemi téren való termelő képességének nagyjában véve méltó képviseltetését helyezi kilátásba, — mégis vannak a hazai termelésnek egyes ágai, az országnak jelentős vidékei sőt megyéi, melyek vagy épenséggel nincsenek, vagy csak felette kismérvű mértékben vannak képviselve.

Felöltő jelenség p. o., hogy Beregmegye csak 7, a Hajdukerület 2, a Jászság és Kunság 4, Közép-Szolnok 10. Mármaros 7, Szabolcs 2, Szathmármegye csak 9 jelentkezőt tudtak felmutatni, hogy mezőgazdasági terményekből Baranyának csak 4, Barsnak 3, Borsognak 3,

Csongrádnak 6, Győrmegyeének pedig épen semmi jelentkezése nincsen, míg ellenben Békésmegye 115 bejelentést, közülök 60 mezőgazdasági, tud felmutatni.

A biztosság teljesen ismeri ugyan, hogy az ország minden vidékével szemben egyforma igényeket nem támaszthat; más felől azonban nem ismeri félre annak szükségességét sem, hogy az ország minden vidékének — tényleges viszonyaihoz mért — és azoknak megfelelő képviseltetése után törekedni és azt el is érni okvetlen szükséges, ha hogy el nem akarnak állani hazánk culturalis állapotainak a világiállítást látogatók előtt kikerekített összképben való feltüntetésétől.

Minden megyének módjában van — ha nem is másomü — de mégis mezőgazdasági terményeket bejelenteni, melyek — különben is az ország főgazdagságát képezvén — arra hivatják, hogy a bécsi tárlaton kiváló szerepet játszanak. És noha egyes városok és vidékek kiváló részvéte következtében a külfölddel szemben az egész ország képviseltetése tán kimerítőnek is tűnhetik fel: a kiállítást látogató hazánkfiak nagyon is hamar rá fognak ismerni a házagokra, nagyon is észre fogják venni azon hazai termékek hiányzását, melyek az ország és első sorban az illető vidék becsületére, a kiállítás díszére szolgáltak volna.

A most említett szomorú jelenség egyik oka azon már is több ízben — de az eredmény szerint ítélve — eddigelő elégtelen sikerrel megtámadott téves felfogás, mely szerint a kiállítatásra csak is rendkívüli tárgyak, u. m. remekművek volnának érdemesek.

Ismételten kell tehát kijelentnünk, hogy mindazon tárgyak, melyek rendes fogyasztás tárgyai, különösen pedig, ha nagyobb mennyiségben gyártatnak illetőleg állítatnak elő alkalmasak a kiállítatásra, a mennyiben hazánk össztermelése előtűntetéséhez egy-egy talpkövel járulnak.

A jelentkezések imént jelzett házagosságának egy másik oka, mely az egyes vidékek részvételenek csökkentésére teleemesen nagyobb és hátrányosabb mérvben folyt be, azon bizonyos oldalról tájékoztatásból vagy rosakaratból terjesztett felfogás, mely szerint a magyar korona országai a bécsi világtárlaton nem fognának, mint önálló állam, hanem ez alkalommal is mint Ausztriának provinciája megjelenni.

Nem akarunk a világiállítási országos magyar bizottmány végrehajtó bizottsága azon számos közzétételeinek ismételésébe bocsájtkozni, melyek ezen téves felfogást vagy czélzatot fordítást már annak idejében megezőfolták volt; pusztán csak arra szoritkozunk, hogy mindazoknak, kik e közlemények elolvasására maguknak fáradságot nem vettek vagy pedig álhírek által tévútra terelve, azoknak hitelt adni hajlandók nem voltak, ezennel a leghatározottabban kijelentjük, hogy Magyarországnak a birodalmi tanácsban képviselt tartományokkal szemben való teljes függetlensége és önállósága a kiállításban való részvételenek alapfeltételét képepte volt, és hogy a magyar kiállítási közegzek működésének megkezdésén kezdve le a mai napig nem esett meg egyetlen egy lépés is, mely ez álláson bármii is változtatott volna.

A magyar kiállítási biztosság állása szemben az osztrók csász. főigazgatósággal azonos a külföldi kiállítási közegzekével; a terménnyiségnek kívánalmainkhoz mértten engedélyezett kiosztása olyas, hogy a magyar korona országainak önállósága már fekvése és külső ismertető jelek következtében is azonnal szembeötlő leszen a látogatók előtt. A nemzetközi juryben képviseltet ugyanazon arányban nyerünk, mint a többi államok, — szóval, hazánk államjogi állása eddig lelkiismeretesen lön, és a jövőben is lelkiismeretesen lesz megóva.

Ezekhez képest az ország azon vidékeit, melyek bejelentéseikkel eddigelő aránytalanul elmaradtak, saját érdekében sürgetően arra szolítjuk fel, hogy a térnek végleges felosztásáig még fenmaradó rövid időközött bejelentéseik beküldésére haladéktalanul használják fel.

Szívére köjtjük a hazai közönségnek jelen intő szótunkat; — és a kik az ország becsületét és tekintélyét a könnyen hívők lelkiismeretlen tévútra terelése által kockára teszik vegyék tontolóra, hogy a felelősség nem minket, hanem igenis azokat terhelendi, kik bizonyára nem kevésbé hazafias érzelmű kiállítási közegzek becsületet fáradozásait oly kevésbé támogatták.

Kelt Pesten, 1872. szeptember hó 19-én.

Elnök távollétében:

Némethy Imre,
kormánybiztos.

Steinacker Ödön,
főtítár.

Tekintetes szerkesztő ur!

Hoszabb távollét után haza érkezvén, meglepett a Marosszéknak uralgó indignatio két képviselőnek hivatalukról le nem mondása miatt, lévén Bothos Kálmán alkirálybíró, Jenei József pedig árvaszéki elnök.

Meglepett az indegnatio különösen azért, mert nem hihettem, hogy erre ok adódhassék képviselőink által, miután mindketten előttünk is többször nyilvánították, miként igazolásuk után azonnal le fognak illető hivatalaikról mondani.

Hallottam ugyan olyan forma észrevételt, hogy a szokott 30 napi idő elteltével tekinthetvén csak magukat igazoltaknak, azt be kell várnok.

De azt nem hiszem, hogy képviselőink is így gondolkodának, mert a házszabályok 18-ik czikke a) pontja szerint a kifogástalan megbízó levelek bemutatott igazolt képviselőknak jelenti ki a korelnök.

A 76 ik czikk szerint: a ház alakulásának kimondása után az eddig igazolt képviselők választása ellen kérvény többé nem fogadtatik el.

A 77-ik czikk szerint, a ház alakulása után a 17-ik szerint bemutatott megbízó levelek, és az országgyűlési folyamata alatt történt választások ellen, kérvény csak a választás napjától számítandó 30 nap alatt adathatik be.

Tehát képviselőink kifogástalan lévén jegyzőkönyveik s az e ház alakulása előtt végleg igazoltattak.

Következőleg azonnal le kellett volna mondaniok hivatalukról.

S hogy ezt nem tették, nem csak következetlenségnek tartom részükről, hanem pártunk irányában méltánytalanságnak is.

Mert a Deák-párt magáévá tevén a kormány által a volt országgyűlés eleibe beadatott incompatibilitási törvényjavatok melynek értelmébe senki sem lehet tisztviselő egyszersmind, és képviselő, kivevén az állam titkárokat és miniszteri tanácsosokat, hogy az ebben kifejtett elvet épen Deák-párti képviselők sértsék meg, nem lehet egyéb, mint magának a pártnak számba nem vétele:

De másfelől méltánytalanság részükről a párt iránt azért is, mert két oly fontos hivatalt hagytak, s illetőleg tartanak betöltetlenül, mint az alkirálybíró és árva elnökség.

Az első miatt szenved az ugy is eléggé gyarló közgazgatásunk.

A második miatt a még jó móddal utba sem indított árva ügyünk:

Nagyon természetesen minden eféle fogyatkozásokért, az ellenzék pártunkat hibáztatja.

Megvárjuk tehát mind két képviselőnkől, hogy pártunk iránti tekintetből, és saját lovagiasságuktól vezéreltetve mások példáját követve, illető tisztviselői álatokról azonnal mondjanak le.

Tehetné ugyan alkirálybíró ur azon ellenvetést, hogy a törvény gondoskodott helyettesítéséről a főjegyző által:

igen nézetünk szerint, betegség vagy a szokott szabadság alkalmával, de bizonyosan nem volt czélja a törvényhozásnak, hogy az országgyűlés három évi tartalma alatt az alkirálybíró folytonosan másut lehessen elfoglalva.

1872. szeptember 22-én

K... e.

Kolozsvári levelek

III.

— September 23-án 1872. —

A helyi jótékony nőegylet tegnapielőtt a nemzeti színházban hangversenyt rendezett. A változatosan és édesen összeállított program, valamint Siegenfeld Zsófi zongoraművész nő közreműködése a diszes közönségnekélvezetes estét szereztek. Siegenfeld Zsófia a többek között kivált Mendelssohn „G. moll concert”-jét és Liszt „Tannhäuser induló”-ját meglepő szépen, művészi corectséggel adta elő. Figyelemre méltó játéka nagy jártaságról tanuskodik. Aratott is tapsot elegendő! Pataki Ottilia k. a. Verdi „Ernáni”-jából, és Benel Amália k. a. „Lucia”-ából énekeltek egy-egy áriát, elég csinosan. A „kolozsvári dalkör” két „országos borsd” s „nemzeti zászló, című dalt énekelt, hogy miként, elég annyit mondanom, hogy a „kolozsvári dalkör” énekelte.

„Oly sok vizsály után” melyet a kollemetlen idővel szemben kellett kiállania, Szabó Lajosnak valahára sikerült tegnap a sétatérén egy tűzijátékot, még pedig „az önkéntes tűzoltók javára,” előadni. Dicséretére legyen mondva Szabó Lajosnak, mutatványával a várakozásnak tökéletesen megfelelt s többek között kivált a „tűzijátéki ábránd” gyönyörűen sikerült. A szükséges cendőket, (pénztár) körül, felügyelőség-stb költségkimelés végett mind tűzoltók végezték. A bevétel v lami nagy nem lehetett, de tekintetben véve a hűvös őszi időt, mégis kielégítő számu közönség jelent meg.

Az idei löversenyek f. hó 20-án és 22-én lefolytak. Az idő is kedvezvén mindkét napon — a verseny ugy pénteken mint vasárnap délután 2 órakor kezdődött — nagy közönség foglalta el a helyeket. Nem lesz tán érdektelen a programmal ha dióhéjban is, szolgálom. Első nap. „Kisérleti verseny.” — „Hölgyek dítja.” — „Államdi, 300 arany.” — „Paripa verseny.” — Áldij 200 arany Péchydi — Második nap: Kisérleti verseny erdélyi díj. Gátversey — Egyleti dlj. — Államdi, 500 arany. — Vigaszverseny. — Futatókban nem volt hiány. A nyertesek névsorával épen most nem szolgálhatok, de ebbeli kötelességemnek is eleget fogok tenni. A versenyon szerepsétlenségek melyek ily alkal-

lomkor gyakoriak — nem történtek. Kisebbségek apró sérülések, no ez volt quantum satis; még nekem is volt részem bennök.

Dersin lovarda-igazgató valahonnan előkerítette az orosz nagyherceg fődobosát „csak két előadásra,“ de ő fődobossága meghazudtolva az úgy is eléggé hazug plakátot már 3 este óta mulattatja a közönséget pikáns dobművészetével. Münze (ez neve) 12 kisebb, nagyobb dobon játszik egyszerre, az igaz, hogy olyan valódi muszka wirr-warrt csinál, hogy a halgatót rázza bele a hideg, de utóvégre mégis nagy ügyességnek marad ez. — A jól szervezett lovartársulat még csak néhány napig maradott, körülbelül színészeink hazajöveteléig, de addig is, még egyszer legalább, beszélni fogok róla.

Hegyesy Vilmos.

Helyi dolgok.

— A m.-vásárhelyi jótékony nőegylet kiküldött bizottsága által idei sept. 8-án rendeztetett tombolajáték a közönség szíves részvéte pontosan kellően eredményezett. E szerint az összes bevétel 343 frt és egy arany, kiadás a játék rendezésére 47 frt 64 kr, s így a tiszta eredmény 295 frt 36 kr. és egy arany, melyből levonva a nőegylet által a kijátszandó tárgyakra előlegezett 120 forintot; a telyes tiszta eredmény 175 frt 36 kr és egy arany. A fennebbi összegekben foglaltatik a helyt állomások 62-ik sorszámú érdemes tisztikarának 10 forint adománya, minthogy a katonai zenekarért fizetett 10 frtot a nőegylet részére visszaajándékozta; gr. Toldalagi Eszter ö néségének 3 forint és m. Ugron István urnak egy arany, s névtelennek 1 forint ajándoka, melylyel két utóbbi egy-egy tombola-jegyet megváltott; s végül Lőcsei könyvkötő urnak 80 frt ajándoka, ki a játék rendezésénél tett könyvkötői munkálataért 80 frtot az egyeletnek visszaajándékozta. Ugy a közönségnek a szíves részvételért, mint az ajándékozók nemes buzgalmukért a rendező bizottmány hálás köszönetét nyilvánítja.

— A 27-én tartott színelőadás, mely a helyi jótékony nőegylet részére rendeztetett az itten működő szintársulat által; összesen 84 frt 70 krt eredményezett, a mi a jótékony nőegylet elnöknőjéhez be lett szolgáltatva, s miért a működő szintársulatnak s érdemes igazgatóságának a nőegylet nevében hálás köszönet nyilvánítottatik. — Miután az árvaház javára rendezni szándékoltt színi előadások a nótagok közönyössége miatt csak hiui ábránd maradtak, nem lenne célszerűtlen, ha ennek a helyét felolvasási estvélyekkel pótolnák. Városunkban többben vannak, kik a szent cél előmozdítása végett nem tagadnák meg közreműködésüket, s ha még tánccezal is egybekötve volnának tömeges pártfogás is biztosítva volna.

— Beküldetett. Igen tisztelt szerkesztő ur! Kolozsvár levelezője Hegyesy Vilmos ur helytelenül cselekszik, midőn a kolozsvári rendőrségnek kitűnő restségét, városunknak elibe teszi, ezáltal elkényeszteti. Közönségünk érdekébe felhívom a rendőrséget: városunk központjába, a barátok kertjében levő 5 szénabugjáról van-e tudomása? van-e szándéka a kis-köz tisztább tartásáról gondoskodni? A sétatérrel meg áldásos szereit elfordítá! Vagy tán azt hiszi, hogy eleget tett az által, hogy egy pár városszolga urat méltóztatott kísérteltetni, hogy az ott levő néhány székelő atyánkfíát, (mint a multkor is történt többek szemelátára,) ki csodát látni megy, kilökdösse, míg némely személyeket a moral tiszteletéből megtűr!!! Jó éjt rendőrség! Egy Polgár.

— Egy székelő atyafi jó móddal megütlegelte a másikat. Hát ez tréfa volt, vagy pedig komoly dolog? „Komoly volt hát“ felelé a másik. „Na ki is kértem volna az eféle tréfát! — válaszolt a megütlegelt kome.

— Ákosfalva és Nyárad Szent-Benedek községek törvénykezési tekintetben a maros-vásárhelyi [kir. járás. bírósághoz osztattak.

— A tegnapielőtt Koronkában egy szabadságolt katonát a falusiak agyonverték.

— Brenner Jenni k. a. concertjét hétfőn fogja megtartani, a melyen, mint haljuk. Engel Giza k. a., Vályi Gábor ur és itt állomások katonai zenekar is közreműködnek.

— Szerelmi hobort. Egy kisaszony a napokban, ezelőtt néhány hóval eltávozott kedveséhez ment N.-Váradra. Sajnáljuk ez újabb áldozatát a szerelemnek.

— Merész fogadás. S. J. ács mester, mint halljuk fogadott J. A. gyógyszerésszel még pedig oly formán hogy ha a baloldal győz J. A. ujjannou épült házát odaadja ingyen; ellenben, ha a jobboldal győz S. F. kötelezte magát, hogy 32 segédjével 3 évig ingyen fog dolgozni a J. A. részére. A választás megtörtént s most a pártvezérek által fellovalt ács kéri a palotát. Ez mindenesetre originalis neme lenne a vagyonszerzésnek.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilv. ülésében 1872. sept. 30-dikán és október 1-én, valamint következő napjain következő ügydarabok fogtak előadatni.

I. tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. b. által.
Sperlicu Eliz, Heltner János e., Kosztea János s t. Kosztea Paraskiya e., Trapold közönségének, Binder János e., Tellman A. s t., Tellman Károly ellen, Haupsz Mihálynak, Fleischer Márton e., Tompa Lászlónak, Pleska János e., Drágomir Miklósnak, Drágomir János s t. e.

Csergedi János k. t. r. b. által.
Russu Leka, Kaufmann József és t. e., Lungociu Ratira Tannasinak, Ciora Neculae e., Nicorescu Sofianak, Niska Sofron e., Pologiai Floreának, Dregán Nicolae e., Szász nemzeti egyetemnek, Dsurdur Simion e., Leoka Iliának, Árpás Todor és t. e., Boosi Károlynak, Plesch János e., Neagu Niculainak, Nicula Juon e.
(Vége. köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet

(sept. 19.)

5% metallique	66.65
5% nemz. államkölcsön	70.40
1860. államkötvény	103.50
Bankrészvény	874.—
Hitelrészvény	333.20
London	109.20
Ezüst	108.75
Arany	5.23 1/2
Napoleon arany	8.75 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.—
” ” ” temesi	81.—
” ” ” erdélyi	78.25
” ” ” horvát-slavon	84.75

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETME NYEK

(16)

1—1

Köztudomásra hozatik, miszerint a m.-vásárhelyi takarékpénztárhoz betett határidőre ki nem váltott, sem meg nem hosszabbított, arany és ezüst kézi zárlagok, a takarékpénztári alapszabályok és a helyi k. járásbírósnak 1872. szeptember 24-kén 4153. szám alatti végzése alapján, a folyó 1872-ik év október hava 7-én d. u. 2 órakor a takarékpénztári helyiségben, becs áron felül vagy szükség esetében alól is el fognak árvereztetni, miről az érdekeltek úgy a t. közönség ezennel értesítettik.

Jeney Albert, aligazgató.

(6)

3—6

Kitűnő gyógyerejéről világszerte híres

Morison pirulák

kisebb skatula 1. 2. szám 2 frt,
nagyobb 1. 2. szám 4 frtért kaphatók

Wittich József,
kereskedésében Maros-Vásárhelytt.

(9)

3—3

A postadijak megkimélese végett minden belföldön megjelenő hirlapokra előfizetéseket elfogad és pontosan ellát

a Wittich J. könyvkereskedése
Maros-Vásárhelytt.

(15)

2—3

Wittich József könyvkereskedésében M.-Vásárhelytt kapható:

TELEKKÖNYVI OKTATÓ

írta: Ürmösy Boldizsár Ferencz,
2-ik javított kiadás 80 kr.

Törvény a községek rendezéséről,
magyarázó jegyzetekkel, ára 40 kr.

(5)

20—26

VICTORIA biztosító társaság Kolozsvártt

(alapítva 1865-ben)

melynek biztosítéki alapja az 1871-ki zárlat szerint törzs- és tartalék tőkében s évi bevételekben

öt millió t

halad, köztudomására hozza, hogy az ide

takarmány és gabona biztosítási üzlet

megnyilván, ezen osztályban vágó minden biztosítási ajánlatok elfogadtatnak.

Biztosíthatók pedig tűz ellen mindennemű takarmányfélék és gabonák, szabadban vagy fedél alatt, boglyákban asztagokban vagy magtárban. Elcséplés után a biztosítás a magra és tovább foly, ha az iránt jelentés tétellett.

Az épület biztosítási osztálynál kiváló figyelembe ajánltatnak a „Victoria„ által életbe léptetett „társas-, árva vagyon- és egyházi biztosítás“ mire nézt külön, rendkívül kedvezményes, díjszabások vannak megállapítva.

Házi berendezések, mint: bútór, fehér-, ág- ruha nemű stb. különös kedvezményben részesülnek a biztosításnál.

Ezekon kívül is biztosítás nyújtatik mindennemű lak- és gazdasági épületekre: gyárookra, malmokra, vasúti építkezésekre, kereskedelmi raktárookra, boltokban levő cikkek, nyers és feldolgozott anyagokra stb. tűzvillámcsapás-, rombolás- robbanás és kihurczolkodás veszélye ellen.

Egyszersmind felhivatik a t. közönség életbiztosítási ajánlatait is a „Victorianál tenni meg, mely minden irányu módozataiban a legnagyobb előnyöket nyújtja.

Bővebb felvilágosítással, átnézeti könyvekkel, a dijak iránti tájékozással szolgálnak a társasági felügyelők s vidéki ügynökségek.

a „Victoria“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt:
Wagner.

Száász.
Szóllósi Sámuel, „Victoria“ főügynöke.